

۲- بَابُ آدَابِ السَّفَرِ

2. ప్రయాణ నియమాలు

మానవ అవసరాల కోసం ప్రయాణ అవసరం ఎంతైనా పడుతుంది. ప్రయాణంలో ఒక మంచి, ఉత్తమ, దైవభీతి గల వ్యక్తితో తోడైతే మరీ బాగుంటుంది. ఎందుకంటే మంచి వాళ్ళతో లాభంకలుగుతుంది. అందువల్ల ప్రయాణం చేసి నప్పుడు మంచి వాళ్ళను ఎన్నుకోవాలి. చెడ్డ వాళ్ళతో ప్రయాణం చేయటం గాని, చెడ్డవాళ్ళను ప్రయాణంలో తోడుగా ఉంచుకోవటం గానీ చేయరాదు. ప్రయాణంలో ఇతరులకు సాధ్యమైనంత వరకు సహాయం చేయాలి. అదేవిధంగా ఇతరులకు ఎటువంటి ఆటంకం కలిగించరాదు. అయితే గురువారం ప్రయాణం చేయటం మంచిది. ఉదయం కూడా బయలుదేరవచ్చును. ప్రయాణానికి బయలుదేర టానికి ముందు ఇస్తేఖారా చేసుకోవాలి. ప్రయాణానికి ముందు రెండు రకాతులు నమాజును ఇంట్లో చదువు కోవటం మంచిది. ఒకవేళ తనపై అప్పు ఉన్నా, లేక అమానతు ఉన్నా వాటిని చెల్లించి వెళ్ళాలి. తన కుటుంబీ కులను అల్లాహ్(త)కు అప్పజెప్పి వెళ్ళాలి. ప్రజలను తన తప్పులుంటే క్షమాపణ కోరుకోవాలి. దైవంపై నమ్మకంతో, చిత్తశుద్ధితో ఇంటి నుండి బయలుదేరాలి.

الفصل الأول

(۱۱۴۲/۲) (صحيح) ۳۸۹۲-

عَنْ عَبْدِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ يَوْمَ الْخُمَيْسِ فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ وَكَانَ يُجَبُّ أَنْ يَخْرُجَ يَوْمَ الْخُمَيْسِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3892. (1) [2/1142-దృఢం]

క'అబ్ బిన్ మాలిక్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానికి గురువారం బయలుదేరారు, గురువారం ప్రయాణం చేయటం అంటే ఆయనకు చాలా ఇష్టం.²³ (బు'ఖారీ)

(۱۱۴۲/۲) (صحيح) ۳۸۹۳-

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "أَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُ مَا سَارَ رَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَةً". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

23) వివరణ-3892: తబూక్ అంటే సవూది అరేబియా లోని ఒక ప్రదేశం పేరు. మదీనా నుండి నెల రోజుల ప్రయాణం. ఈ యుద్ధం మంచి ఎండాకాలంలో హిజ్రీ 9లో జరిగింది.

3893. (2) [2/1142-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ 'ఉమర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ప్రజలకు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటం లోని కష్టం తెలిస్తే, ఎన్నడూ ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయరు."²⁴ (బు'ఖారీ)

(۱۱۴۲/۲) (صحيح) ۳۸۹۴-

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رَفَقَةً فِيهَا كَلْبٌ وَلَا جَرَسٌ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3894. (3) [2/1142-దృఢం]

అబూ హురైరహ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "కుక్క మరియు గంట ఉన్న ప్రయాణ బృందం వెంట కారుణ్య దూతలు ఉండరు."²⁵ (ముస్లిమ్)

(۱۱۴۲/۲) (صحيح) ۳۸۹۵-

وَعَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الْجَرَسُ مَرَامِيزُ الشَّيْطَانِ". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3895. (4) [2/1142-దృఢం]

అబూ హురైరహ్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "గంటలు పైతాన్ పిల్లనగ్రోవి వంటివి."²⁶ (ముస్లిమ్)

(۱۱۴۲/۲) (متفق عليه) ۳۸۹۶-

وَعَنْ أَبِي تَيْبِيرٍ الْأَنْصَارِيِّ: أَنَّهُ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَسُولًا: "لَا تُبْقِيَنَّ فِي رَفَقَةٍ بَعِيرٌ قِلَادَةٌ مِنْ وَتَرٍ أَوْ قِلَادَةٌ إِلَّا قُطِعَتْ".

3896. (5) [2/1142-ఏకీభవితం]

అబూ బషీర్ అ'నూరీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట ఒక ప్రయాణంలో ఉన్నాను. ప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని ప్రయాణీకుల వద్దకు పంపి ఎవరైనా ఒంటి మెడలో

24) వివరణ-3893: ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటంలో సామాన్య ఆహార భద్రతలో చాలా ఆటంకాలు ఎదురవు తాయి. అందు వల్ల ప్రయాణంలో కనీసం ముగ్గురు తోడుగా ఉండాలి.

25) వివరణ-3894: అంటే వేటకోసం రక్షణకోసం కాక కుక్కలను తోడుగా ఉంచితే కారుణ్య దూతలు వెంట ఉండరు. అయితే వేటకోసం, లేదా రక్షణకోసం కుక్కలను ఉంచ వచ్చును. అదేవిధంగా ప్రయాణంలో జంతువు మెడలో గంటలు ఉన్నా కారుణ్య దూతలు తోడు ఉండరు.

26) వివరణ-3895: ఏవిధంగా పిల్లన గ్రోవి ధర్మం కాదో, అదే విధంగా గంటలు కూడా కట్టడం మంచిది కాదు.

తాయెత్తులు, తావీజులు కట్టి ఉంటే దాన్ని తెంపి వేయమని ప్రకటించమని చెప్పి పంపారు. (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۲/۲) (صحیح) [۶] - ۳۸۹۷

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا سَافَرْتُمْ فِي الْخَصْبِ فَأَعْطُوا الْإِبِلَ حَقَّهَا مِنَ الْأَرْضِ وَإِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَأَسْرِعُوا عَلَيْهَا السَّيْرَ وَإِذَا عَرَسْتُمْ بِاللَّيْلِ فَاجْتَنِبُوا الطَّرِيقَ فَإِنَّهَا طَرُقُ الدَّوَابِّ وَمَاوَى الْهَوَامِّ بِاللَّيْلِ". وَفِي رَوَايَةٍ: "إِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَبَادِرُوا بِهَا نَفْيَهَا". رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3897. (6) [2/1142-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం: "మీరు మంచి స్థితిలో ప్రయాణం చేస్తే ఒంటెలకు వాటి హక్కులను చెల్లించండి. అంటే గడ్డి, మేత, నీరు వేస్తూ తీసుకువెళ్ళండి. అవి ఆహారం అందటం వల్ల చాలా చురుగ్గా ఉంటాయి. అదేవిధంగా కరువుకాటకాల్లో ప్రయాణం చేస్తే వేగంగా ప్రయాణించండి, దీనివల్ల గమ్యం తొందరగా వస్తుంది. గమ్యం చేరుకున్న తరువాత మేత నీరు వెయ్యండి. ఒకవేళ ప్రయాణంలో రాత్రిపూట ఎక్కడైనా దిగితే, దారికి అడ్డంగా ఉండకుండా కొంత ఎడంగా విడిది చేయండి. ఎందు కంటే వచ్చేసోయే మార్గంలో రాత్రిపూట అడవి జంతువులు, క్రిమి కీటకాలు మొదలైనవి తమ గూళ్ళ నుండి బయటకు వచ్చి సంచరిస్తూ ఉంటాయి.

మరో ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది, "ఒకవేళ మీరు కరువు కాటకాలలో ప్రయాణంచేస్తే తొందరగా ప్రయాణంచేయండి. దానివల్ల జంతువుల శరీరంలో శక్తి ఉంటుంది. (ముస్లిమ్)

(۱۱۴۳/۲) (صحیح) [۷] - ۳۸۹۸

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: بَيْنَمَا نَحْنُ فِي سَفَرٍ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذْ جَاءَهُ رَجُلٌ عَلَى رَاحِلَةٍ فَجَعَلَ يَضْرِبُ يَمِينَنَا وَشِمَالَنَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "مَنْ كَانَ مَعَهُ فَضْلٌ ظَهَرَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا ظَهَرَ لَهُ وَمَنْ كَانَ لَهُ فَضْلٌ زَادَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا زَادَ لَهُ" قَالَ: فَذَكَرَ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ حَتَّى رَأَيْنَا أَنَّهُ لَا حَقَّ لِأَحَدٍ مِّنَّا فِي فَضْلٍ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3898. (7) [2/1143-దృఢం]

అబూస'య్యాద్ 'ఖుద్రీ (ర) కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంట ప్రయాణంలో ఉన్నాం. ఒకవ్యక్తి ఒంటిపై వచ్చాడు. అతడు తన ఒంటిను ఎడమవైపు త్రిప్పుతున్నాడు,

లేదా కుడి, ఎడమలపైపు త్రిప్పుతున్నాడు. అది చూచి ప్రవక్త (స) ఎవరి దగ్గరైనా గుర్తం అనవసరంగా ఉంటే వాహనం లేని వారికి తన గుర్రాన్ని ఇచ్చివేయాలి. అదే విధంగా అన్నం, లేదా బట్టలు అనవ సరంగా ఉంటే, వాటి అవసరం ఉన్న వారికి ఇచ్చి వేయాలి. అదే విధంగా అనేకవస్తువులను ప్రస్తావిస్తూ ఇలా అన్నారు. అది విని మేము అనవసరమైనది ఏ వస్తువునూ ఉంచే హక్కులేనట్లుగా భావించాము.²⁷ (ముస్లిమ్)

(۱۱۴۳/۲) [۸] - ۳۸۹۹

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "السَّيْفُ قِطْعَةٌ مِّنَ الْعَذَابِ يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ نَوْمَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ إِذَا قَضَىٰ نَهْمَهُ مِنْ وَجْهِهِ فَلْيُعْجِلْ إِلَىٰ أَهْلِهِ". مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

3899. (8) [2/1143-ఏకీభవితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రయాణం శిక్షమరియు కష్టంవంటిది. అది మిమ్మల్ని నిద్ర నుండి, అన్నపానీయాల నుండి దూరంగా ఉంచు తుంది. ప్రయాణంలో మీ పని పూర్తయితే తొందరగా తమ ఇళ్ళకు వచ్చేయండి." (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۳/۲) (صحیح) [۹] - ۳۹۰۰

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قِمَ مِنْ سَفَرٍ تَلَّقَىٰ بِصِبْيَانٍ أَهْلَ بَيْتِهِ وَإِنَّهُ قِمَ مِنْ سَفَرٍ فَسَبِقَ بِي إِلَيْهِ فَحَمَلَنِي بَيْنَ يَدَيْهِ ثُمَّ جِئَءَ بِأَخِي ابْنِي فَاطِمَةَ فَأَرَدَفَهُ خَلْفَهُ قَالَ: فَأَدْخَلْنَا الْمَدِينَةَ ثَلَاثَةَ أَلْفٍ دَابَّةٍ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3900. (9) [2/1143-దృఢం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ జ'అఫర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి తిరిగి వస్తే, ఆయన కుటుంబానికి చెందిన పిల్లల్ని స్వాగతించడానికి రప్పించడం జరిగేది. ప్రవక్త (స) ఒక ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చారు. నన్ను ఆయన ముందు ఉంచడం జరిగింది. ప్రవక్త (స) నన్ను తన వాహణంపై తన ముందు కూర్చోబెట్టు కున్నారు. ఆ తరువాత ఫాతిమహ్ కుమారుల్లోని ఒకరిని ప్రవక్త (స) ముందుకు తీసుకురావటం

27) వివరణ-3898: ఒంటిపై వచ్చిన వ్యక్తి అబూ ఇబూ తిరుగుతూ ఉన్నాడు. అతనికి ఆహారం అవసరం ఉన్నట్టుంది. కాని అతడు ఎవరినీ ఏదీ అడగలేదు. ప్రవక్త (స) అతని పరిస్థితిని గమనించి మీ దగ్గర ఏదైనా వస్తువు అనవసరంగా ఉంటే అవసరం ఉన్న వారికి ఇచ్చివేయండి అనిఅన్నారు.

జరిగింది. ప్రవక్త (స) తనవెనుక కూర్చో బెట్టుకున్నారు. మేము ముగ్గురం గుర్తంపై కూర్చోనే మదీనహాలో ప్రవేశించాము. (ముస్లిమ్)

(۱۱۴۳/۲) (صحیح) [۱۰] - ۳۹۰۱

وَعَنْ أَنَسٍ: أَنَّهُ أَقْبَلَ هُوَ وَأَبُو طَلْحَةَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَنَعَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَفِيَّةَ مُرَبِّفَهَا عَلَى رَاحِلَتِهِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3901. (10) [2/1143-ద్వదం]

అనస్ (ర) కథనం: అనస్ (ర), అబూ 'తలీహ్' ప్రవక్త (స) వెంట ఒక ప్రయాణం నుండి మదీనహా తిరిగి వచ్చారు. ప్రవక్త (స) వెంట అతని(స) సతిమణి సఫియ్యహ్ (ర) కూడా ఉన్నారు. వాహనంపై అతను (స) వెనుక ఆమె కూర్చోని ఉన్నారు.²⁸ (బుఖారీ)

(۱۱۴۳/۲) (متفق عليه) [۱۱] - ۳۹۰۲

وَعَنْهُ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا وَكَانَ لَا يَدْخُلُ إِلَّا غَوَاةً أَوْ عَشِيَّةً. متفق عليه.

3902. (11) [2/1143-ఏకీభవితం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి తిరిగి రాత్రిపూట ఇంటికి వచ్చేవారు కారు. ఉదయం కాని సాయం త్రంగాని వచ్చేవారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۳/۲) (متفق عليه) [۱۲] - ۳۹۰۳

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِذَا طَالَ أَحَدُكُمْ الْعِيبَةَ فَلَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا". متفق عليه.

3903. (12) [2/1143-ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) మీరు ప్రయాణంలో ఎక్కువ రోజులు గడిపిన తర్వాత తెలియ పర్వకుండా రాత్రి పూట ఇంటికి రాకండి' అని ప్రవచించారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۴/۲) (متفق عليه) [۱۳] - ۳۹۰۴

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: " إِذَا دَخَلْتَ لَيْلًا فَلَا تَدْخُلْ عَلَى أَهْلِكَ حَتَّى تَسْتَحِدَّ الْمُعِيبَةَ وَتَمْسُكَ الشَّعْثَةَ" متفق عليه.

3904. (13) [2/1144-ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ఒకవేళ ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగివస్తే, రాత్రిపూట ఇంటి

28) వివరణ-3901: అంటే 'ఖైబర్ యుద్ధం నుండి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు ప్రవక్త(స) తన భార్య సఫియ్యహ్ (ర)ను తన వెనుక కూర్చోబెట్టుకున్నారు.

లోనికి ప్రవేశించకండి. అంటే మీ భార్యలు బోడ్డుక్రింద మొదలైన వెంట్రుకలను, తలను దువ్వెనతో సరిచేసుకోనంత వరకు ఇంటిలోనికి ప్రవేశించకండి." ²⁹ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۴/۲) (متفق عليه) [۱۴] - ۳۹۰۵

وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ تَحَرَّجَ وَرَأً أَوْ بَقَرَةً. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

3905. (14) [2/1144-ఏకీభవితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి మదీనహా తిరిగివస్తే, సురక్షితంగా వచ్చిన సంతోషంలో ఒంటి లేదా ఆవు జిబహ్ చేసేవారు.³⁰ (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۴/۲) (متفق عليه) [۱۵] - ۳۹۰۶

وَعَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَقْدَمُ مِنْ سَفَرٍ إِلَّا نَهَارًا فِي الضُّحَى فَإِذَا قَدِمَ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَصَلَّى فِيهِ رَكَعَتَيْنِ ثُمَّ جَلَسَ فِيهِ لِلنَّاسِ. متفق عليه

3906. (15) [2/1144-ఏకీభవితం]

కలబ్ బిన్ మాలిక్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణం నుండి పగటిపూట సూర్యోదయానికి, మిట్ట మధ్యాహ్నానికి మధ్య తిరిగి వచ్చేవారు. అన్నిటి కంటే ముందు మస్జిద్లోకి వెళ్ళి రెండు రకాతులు నమాజ్ కృతజ్ఞతా సూచకంగా చదివే వారు. ఆ తరువాత ప్రజలతో కూర్చోని వారి క్షేమ సమాచారాలను అడిగి తెలుసుకునేవారు. (బుఖారీ, ముస్లిమ్)

(۱۱۴۴/۲) (صحیح) [۱۶] - ۳۹۰۷

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي سَفَرٍ فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ قَالَ لِي: "ادْخُلِ الْمَسْجِدَ فَصَلِّ فِيهِ رَكَعَتَيْنِ". رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

29) వివరణ-3904: సుదూర ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చి నపుడు ఇంటివారికి తెలియపరచకుండా అకస్మాత్తుగా ఇంట్లోకి రాకూడదు. ఇంటివారికి తెలియపరిస్తే, తన భార్య ఉన్న స్థితిని మార్పు కుంటుంది. భర్త నన్ను చూచి సంతోష పడాలని ప్రయత్నిస్తుంది. ఎందుకంటే అసభ్యంగా ఉన్న వెంట్రుకలను చూచి అసహ్యించుకునే ప్రమాదం ఉంది.

30) వివరణ-3905: అంటే ప్రయాణం నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత విందు చేయటంలో అభ్యంతరం ఏమీ లేదు.

3907. (16) [2/1144-దృఢం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) వెంట నేను ప్రయాణంలో ఉన్నాను. నేను తిరిగి వచ్చినపుడు ప్రవక్త (స) నన్ను మస్జిద్‌లోనికి వెళ్ళి రెండు రకాతులు నమాజ్ చదవమని ఆదేశించారు. (బు'ఖారీ)

రెండవ విభాగం الْفَصْلُ الثَّانِي

(۱۱۴۴/۲) (جید) [۱۷] - ۳۹۰۸

عَنْ صَخْرَبْنِ وَدَاعَةَ الْغَامِدِيَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "اللَّهُمَّ بَارِكْ لَأَمَّتِي فِي بُكُورِهَا". وَكَانَ إِذَا بَعَثَ سَرِيَّةً أَوْ جَيْشًا بَعَثَهُمْ مِنْ أَوَّلِ النَّهَارِ وَكَانَ صَخْرُ النَّاجِرَا فَكَانَ يَبْعَثُ تَجَارَتَهُ أَوَّلَ النَّهَارِ فَاتَرَى وَكَثْرَ مَالِهِ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ دَاوُدَ وَالْذَّارِمِيُّ .

3908. (17) [2/1144-ఆమోదయోగ్యం]

'స'ఖ ర్ బిన్ వదా'అ 'గామిదీ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రార్థించారు, "అల్లాహుమ్మ బారిక్ లి ఉమ్మిత్తి పీ బుకూ రిహా" - 'ఓ అల్లాహ్ నా అనుచర సమాజం కోసం ఉదయం తొందరగా లేవడంలో శుభం ప్రసాదించు.' ప్రవక్త (స) ఏ ప్రాంతానికైనా ఎటువంటి సైన్యం పంపినా పగటి ప్రారంభ సమయంలో పంపేవారు. స'ఖ ర్ అనే వ్యక్తి పెద్ద వ్యాపారి. తన సేవకులను, ఉద్యోగులను ఉదయం కాగానే పంపించే వాడు. అతనికి చాలా లాభాలు వచ్చాయి. చాలా పెద్ద ధన వంతుడిగా మారిపోయాడు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్, దార్మి)

(۱۱۴۴/۲) (جید) [۱۸] - ۳۹۰۹

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "عَلَيْكُمْ بِاللَّجَةِ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطَوَّى بِاللَّيْلِ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

3909. (18) [2/1144-ఆమోదయోగ్యం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "మీరు రాత్రి పూట ప్రయాణం కొనసాగించండి. ఎందుకంటే భూమి రాత్రిపూట చుట్టివేయబడుతుంది."³¹ (అబూ దావూద్)

(۱۱۴۴/۲) (صحيح) [۱۹] - ۳۹۱۰

وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "الرَّاكِبُ شَيْطَانٌ وَالرَّاكِبَانِ شَيْطَانَانِ وَالثَّلَاثَةُ رَكْبٌ". رَوَاهُ مَالِكٌ وَالتِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ وَالتَّسَائِيُّ .

31) వివరణ-3909: అంటే కేవలం పగటి పూట మాత్రమే ప్రయాణం సాగించకండి, రాత్రి కూడా ప్రయాణం సాగించండి. ఎందుకంటే రాత్రి ప్రయాణంలో దూరం చాలా తొందరగా తగ్గుతుంది.

3910. (19) [2/1144-దృఢం]

'అమ్మ బిన్ షు'బబ్ తన తండ్రి తాతల ద్వారా కథనం: ప్రవక్త(స) ప్రవచనం, "ఒంటరి ప్రయాణికుడు ఒక పైతాన్, ఇద్దరు ప్రయాణికులు ఇద్దరు పైతానులు, ముగ్గురు ప్రయాణికులు ఒక బృందం."³² (మాలిక్, తిర్మిజి, అబూ దావూద్, నసాయి)

(۱۱۴۵/۲) (حسن) [۲۰] - ۳۹۱۱

وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا أَحَدَهُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ .

3911. (20) [2/1145-ప్రామాణికం]

అబూ స'య్యాద్ 'ఖుద్రి (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "ప్రయాణంలో ఒకవేళ ముగ్గురు కలసి ఉంటే ఒకరిని నాయకునిగా చేసుకోవాలి."³³ (అబూ దావూద్)

(۱۱۴۵/۲) (مرسل) [۲۱] - ۳۹۱۲

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "خَيْرُ الصَّحَابَةِ أَرْبَعَةٌ وَخَيْرُ السَّرَايَا أَرْبَعُمَانَةٌ وَخَيْرُ الْجُيُوشِ أَرْبَعَةٌ أَلْفٌ وَلَنْ يُغْلِبَ إِثْنَا عَشَرَ أَلْفًا مَنْ قَلَّةٌ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَابْنُ دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ. وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ .

3912. (21) [2/1145-తాబయీ ప్రోక్షం]

ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "నలుగురు వ్యక్తులు కలసి ప్రయాణం చేస్తే చాలా మంచిది. అదేవిధంగా చిన్న సైన్యం (సరాయ్)లో 400 మంది సైనికులు గల సైన్యం మంచి సైన్యం. పెద్ద

32) వివరణ-3910: అంటే ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటం వల్ల మార్గంలో ఒక్కోసారి కష్టాలను, ఆపదలకు గురి కావలసి వస్తుంది. అనేక శుభాలకు దూరం కావలసి వస్తుంది. అందు వల్ల పైతాన్ ప్రభావం అతనిపై అధికంగా ఉంటుంది. అందు వల్లే అతనికి పైతాన్ అనటం జరిగింది. అదేవిధంగా ఇద్దరు వ్యక్తులు కలసి ప్రయాణం చేసినా ఇటువంటి ఆటంకాలు ఎదురవుతాయి. ప్రయాణంలో ఒకవేళ ముగ్గురు ఉంటే చాలా సౌలభ్యంగా ఉంటుంది. సామూహికంగా నమాజు చదువు కోవచ్చు. కలసి ప్రమాభిమానాలతో మాట్లాడు కోవచ్చు. పరస్పరం అనేక విధాలుగా సహాయం చేసుకోవచ్చు.

33) వివరణ-3911: ఒకవేళ వివాదం తలెత్తితే అతడు తీర్పు చేయడానికి కార్యం చాలా సులువుగా నెరవేరుతుంది. నాయకుడు కూడా తన అనుచరుల పట్ల సున్నితంగా వ్యవహరించాలి. వారి సేవచేయాలి.

సైన్యాలలో 4000 గల సైన్యం ఉత్తమ సైన్యం. 12000 మంది గల సైన్యం ఎంత మాత్రం ఓటమి చవిచూడదు.

³⁴ (తిర్మిజి) / ఏకీల్ఖనం, అబూ దావూద్, దార్మి)

(۳۹۱۳ - [۲۲] (جید) (۱۱۴۵/۲)

وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَخَلَّفُ فِي الْمَسِيرِ فَيَرْجِي الضَّعِيفَ وَيُرِيفُ وَيَدْعُو لَهُمْ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3913. (22) [2/1145-అమోదయోగ్యం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) సౌమ్యం, అణకువను అవలంబిస్తూ బిడారం వెనుక ఉంటూ ప్రయాణం చేసే వారు. బలహీనమైన వాహనాలను వెనుక నుండి తోలుతూ, వాటికి సహాయపడుతూ వచ్చేవారు. ఇంకా తన సహచరుల కోసం దుఆ చేసేవారు. (అబూ దావూద్)

(۳۹۱۴ - [۲۳] (جید) (۱۱۴۵/۲)

وَعَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُسَنِيِّ قَالَ: كَانَ النَّاسُ إِذَا نَزَلُوا مَنَزَلًا تَفَرَّقُوا فِي الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "إِنْ تَفَرَّقْتُمْ فِي هَذِهِ الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ إِنَّمَا ذَلِكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ". فَلَمْ يَنْزِلُوا بَعْدَ ذَلِكَ مَنَزَلًا إِلَّا انْصَمَّ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ حَتَّى يُقَالَ: لَوْ بَسِطَ عَلَيْهِمْ ثَوْبٌ لَعَمَّهُمْ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3914. (23) [2/1145-అమోదయోగ్యం]

అబూ స'అలబహ్ 'ఖుషన్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) అనుచరులు ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా దిగితే కొందరు అటు, మరి కొందరు ఇటూ వేర్వేరుగా బసచేసేవారు. అది చూసి ప్రవక్త (స) మీరిలా వేర్వేరుగా బస చేయడం పైతాన్ పన్నాగం వల్లే ఈ విధంగా మీ మధ్య విభేదాలు కల్పిస్తాడు. విభేదాలు మీకు నష్టాన్ని కలిగిస్తాయి. ఈ ఆదేశం విన్న తర్వాత అనుచరులు ప్రయాణంలో ఎక్కడ బసచేసినా ఒక చోట కలసి బసచేసేవారు.

34) వివరణ-3912: ప్రయాణంలో నలుగురు ఉంటే మంచిది. ఎందుకంటే, ఒకవేళ ఎవరైనా వ్యాధికి గురైతే, వాళ్ళు అణచిపెట్టుకుని ఇద్దరు సాక్షులుగా ఉంటారు. ఈ 'హదీసు' లో కనీసం నలుగురు అని పేర్కొనడం జరిగింది. కాని ప్రయాణం లో ఎంతమంది అధికంగా ఉంటే అంత మంచిది. 12 వేల మంది గల సైన్యం తక్కువ కారణంగా ఓడిపోదు. ఒకవేళ ఓడిపోయినా అల్లాహ్ (త) ఆయన ప్రవక్త (స)కు అవిధేయత వల్లే ఓడిపోతుంది.

ఒకవేళ వారిపై ఏదైనా వస్తూ కప్పితే అందరూ దానిక్రిందికి వచ్చేటట్లు ఉండేవారు.³⁵ (అబూ దావూద్)

(۳۹۱۵ - [۲۴] (لم تتم دراسته) (۱۱۴۵/۲)

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا يَوْمَ بَدْرٍ كُلُّ ثَلَاثَةٍ عَلَى بَعِيرٍ فَكَانَ أَبُو لُبَابَةَ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ رِجَالِي رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: فَكَانَتْ إِذَا جَاءَتْ عَقِبَهُ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَا: نَحْنُ نَمْشِي عَنْكَ قَالَ: "مَا أَنْتُمَا بِأَقْوَى مِنِّي وَمَا أَنَا بِأَغْنَى عَنْ الْأَجْرِ مِنْكُمَا". رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ.

3915. (24) [2/1145-అపరిశోధితం]

'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్'ఉద్ (ర) కథనం: బదర్ నాడు మేము ఒక్కో వంతులో ముగ్గురేసి ఒక ఒంటిపై కూర్చునే వారం. అబూ లుబాబహ్ (ర), 'అలీ (ర) మరియు ప్రవక్త (స)ల కోసం ఒక ఒంటి ఉండేది. ఈ ముగ్గురు తమ వంతుల ప్రకారం వాహనంపై కూర్చునేవారు, దిగేవారు. ప్రవక్త (స) దిగే వంతువస్తే, అబూ లుబాబహ్, 'అలీలు, 'ఓ ప్రవక్తా! తమరు కూర్చోండి. మేము మా వంతులో నడుస్తుంటాము,' అని అన్నారు. దానికి సమాధానంగా ప్రవక్త (స), 'మీరు నా కంటే శక్తిమంతులు కారు, ఇంకా మీ ద్వారా పుణ్యం అక్కర లేనంత గొప్పవాడిని కాను,' అని అన్నారు. (షరీహుస్సున్నహ్)

ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో తన సహచరుల పట్ల దయా కారుణ్యాలతో వ్యవహరించేవారు.

(۳۹۱۶ - [۲۵] (صحيح) (۱۱۴۶/۲)

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "لَا تَتَخَنُوا ظُهُورَ نَوَابِكُمْ مَتَابَرٍ. فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِنَّمَا سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُبَلِّغَكُمْ إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِالْغَيْهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ وَجَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فَعَلَيْهَا فَاقْضُوا حَاجَاتِكُمْ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3916. (25) [2/1146-దృఢం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "మీరు మీ వాహనాల వీపులను మెంబర్లుగా చేయండి. అల్లాహ్ (త) వాటిని మీ అధీనంలోకి ఎందుకు ఇచ్చాడంటే మీరు వాటిపై ఎక్కి సులభంగా మీ గమ్యానికి చేరుకోవాలని. భూమిని కూడా మీ

35) వివరణ-3914: ప్రయాణంలో అందరూ ఒకచోట బస చేయాలని ఈ 'హదీసు' ద్వారా తెలిసింది.

సాలభ్యం కోసం సృష్టించాడు. ఆ భూమి పైనే మీ అవసరాలను తీర్చుకోండి.³⁶ (అబూ దావూద్)

(۱۱۶۷/۲) (صحيح) [۲۶] - ۳۹۱۷

وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: كُنَّا إِذَا نَزَلْنَا مَنْزِلًا لَا نُسَبِّحُ حَتَّى نَحْلُ الرِّحَالَ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3917. (26) [2/1146-దృఢం]

అనస్ (ర) కథనం: ప్రయాణంలో మేము ఎక్కడైనా దిగితే, వాహనాలపై ఉన్న సామాన్లను క్రిందపెట్టి వరకు నమా'జు చదివేవారము కాదు.³⁷ (అబూ దావూద్)

(۱۱۶۷/۲) (صحيح) [۲۷] - ۳۹۱۸

وَعَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: بَيَّعَنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمِشْيِ إِذَا جَاءَهُ رَجُلٌ مَعَهُ حِمْلٌ. فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ارْكَبْ وَتَأَخَّرَ الرَّجُلُ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا أَنْتَ أَحَقُّ بِصَنْدَرٍ دَابَّتْكَ إِلَّا أَنْ تَجْعَلَ لِي". قَالَ: جَعَلْتُ لَكَ فَرَكِبَ. رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَأَبُو دَاوُدَ.

3918. (27) [2/1146-దృఢం]

బురైదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) కాలి నడకన వెళుతున్నారు. ఇంతలో గాడిదపై కూర్చోని ఒక వ్యక్తి వచ్చి, ఓ ప్రవక్త! తమరు దీనిపై ఎక్కండి అని పలికి తాను వెనక్కి తగ్గాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), 'వాహనం యజమానికే ముందు కూర్చునే హక్కు ఉంది. అయితే అతను తన హక్కు నాకు ఇస్తే తప్ప,' అని అన్నారు. దానికి ఆ వ్యక్తి, 'నా హక్కును మీకు

36) వివరణ-3916: కొందరు తమ వాహనాలపై కూర్చోనే మార్గంలో ఇతరులతో మాట్లాడుతూ ఉండిపోతారు. వాహనాలను అలాగే నిలబెట్టి వాటిపై కూర్చోనే ఉంటారు. క్రిందకు దిగరు. వాహనాల వీపులను మెంబర్లుగా మార్చు కుంటారు. దానివల్ల వాహనానికి ఎంతో బాధ కలుగుతుంది. అందువల్ల ప్రవక్త(స) వాటి వీపులను మెంబర్లుగా మార్చటాన్ని వారించారు. క్రిందికి దిగి తన అవసరాన్ని తీర్చుకోమని ఆదేశించారు. నైతికతలో ఇదొక బోధన. దీనివల్ల జంతువుకు కూడా కష్టం కలుగదు.

37) వివరణ-3917: సామాన్లు దించటంవల్ల జంతువుకు కొంత సుఖంగా ఉంటుంది. అంటే వాహనంపై సామాన్లు ఉంటే ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా దిగితే, వాటిని దించిన తర్వాతనే నమా'జు చదవాలి. దానివల్ల వాటికి కొంత విశ్రాంతి కలుగుతుంది.

ఇస్తున్నాను,' అని అన్నాడు. అప్పుడు ప్రవక్త (స) ముందు కూర్చున్నారు. (తిర్మిజి, అబూ దావూద్)

(۱۱۶۷/۲) (حسن) [۲۸] - ۳۹۱۹

وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ أَبِي هِنْدٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "تَكُونُ إِبِلٌ لِلشَّيَاطِينِ وَبَيُوتٌ لِلشَّيَاطِينِ" فَأَمَّا إِبِلُ الشَّيَاطِينِ فَقَدْ رَأَيْتُهَا: يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ بِبَنِيَاتٍ مَعَهُ قَدْ أَسْمَنَهَا فَلَا يَغْلُو بَعِيرًا مِنْهَا وَيَمُرُّ بِأَخِيهِ قَدْ انْقَطَعَ بِهِ فَلَا يَحْمِلُهُ. وَأَمَّا بَيُوتُ الشَّيَاطِينِ فَلَمْ أَرَهَا كَانَ سَعِيدٌ يَقُولُ: لَا أَرَاهَا إِلَّا هَذِهِ الْأَفْقَاصُ الَّتِي يَسْتُرُ النَّاسُ بِالذَّيَّاجِ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3919. (28) [2/1146-ప్రామాణికం]

స'య్యాద్ బిన్ అబీ హింద్ అబూ హురైరహ్ ద్వారా కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: 'కొన్ని ఒంటెలు పైతానుల కోసం ఉంటాయి. కొన్ని గృహాలు కూడా పైతానుల కోసం ఉంటాయి. పైతానుల ఒంటెలను నేను చూసాను. మీరు మంచి, బలసిన ఒంటెలను తమ వెంట ప్రదర్శనగా, గర్వంగా, అహంకారంగా, గొప్పగా తీసుకొని వెళతారు. వాటిపై ఎవరూ కూర్చోని ఉండరు. అతడు అంత గొప్ప ధనవంతుడని చెప్పుకోటానికి. ముందు వెనుక అటూఇటూ ఒంటెలు నడుస్తూ ఉంటాయి. అతనితో సమానంగా ఒక ముస్లిమ్ నడుస్తున్నాడు. అతడు నడచి నడచి అలసి పోతాడు కాని ఒంటెల యజమాని తాను ఎక్కడు, ఇతరులను ఎక్క నివ్వడు. ఇటువంటి ఒంటెలు పైతాన్ ఒంటెలు. ఇంకా నేను పైతాన్ గృహాలు చూడలేదు.' ఈ 'హదీసు' ఉల్లేఖన కర్త అయిన స'య్యాద్ తన అభిప్రాయాన్ని ఇలా వెల్లడిస్తున్నారు, 'పైతాన్ గృహాలంటే నా అనుమానం గర్వంగా, గొప్పతనంగా పెద్ద పెద్ద ఎత్తైన భవనాలు నిర్మించి వాటికి అందచందాలు దిద్ది ఖరీదైన తెరలతో అలంకరిస్తారు. కాని అందులో ఎవరూ ఉండరు. ఇటువంటివి పైతాన్ గృహాలు.' (అబూ దావూద్)

(۱۱۶۷/۲) (صحيح) [۲۹] - ۳۹۲۰

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ مَعَاذٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ: غَرَوْنَا مَعَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَصَنَّقَ النَّاسُ الْمَنَارِلَ وَقَطَعُوا الطَّرِيقَ فَبَعَثَ نَبِيُّ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مُنَادِيًا يُنَادِي فِي النَّاسِ: "إِنَّ مِنْ صَنِيقٍ مَنْزِلًا أَوْ قَطَعَ طَرِيقًا فَلَا جِهَادَ لَهُ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3920. (29) [2/1147-దృఢం]

సహల్ బిన్ మ'ఆజ్ (ర) తన తండ్రి ద్వారా కథనం: మేము ప్రవక్త (స) వెంట ఒక జిహాద్లో వెళ్ళాము. విశ్రాంతికి స్థలం చాలా ఇరుకుగా అయింది. అంటే

కొందరు ఎక్కువ స్థలాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. అంతేకాదు వచ్చే పోయే వారి కోసం కూడా స్థలం ఇరుకుగా కాసాగింది. ప్రవక్త (స) ఒక ప్రకటించేవాడిని పంపి బిగ్గరగా ఇలా ప్రకటించమని ఆదేశించారు, 'స్థలాన్ని ఇరుకుగా చేసి, మార్గాన్ని ఆక్రమించు కునే వ్యక్తికి జిహాద్ పుణ్యం లభించదు.' (అబూ దావూద్)

(٣٩٢١ - [٣٠] (لم تتم دراسته) (١١٤٧/٢))

وَعَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "إِنْ أَحْسَنَ مَا دَخَلَ الرَّجُلُ أَهْلَهُ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ أَوْ لَلَّيْلٍ. رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ."

3921. (30) [2/1147-అపరిశోధితం]

జాబిర్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగి రావటానికి అన్నిటి కంటే మంచి సమయం రాత్రి ప్రారంభ భాగం." ³⁸ (అబూ దావూద్)

أَفْصَلُ النَّائِلِثِ

(٣٩٢٢ - [٣١] (صحيح) (١١٤٧/٢))

عَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ فِي سَفَرٍ فَعَرَسَ لَيْلِيٍّ اضْطَجَعَ عَلَى بَيْتِهِ. وَإِذَا عَرَسَ قَبِيلَ الصُّبْحِ نَصَبَ بِرَاعَهُ وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى كَفِّهِ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

3922. (31) [2/1147-దృఢం]

అబూ ఖతాదహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఎక్కడైనా రాత్రిపూట దిగితే కుడి ప్రక్కవైపు తిరిగి పడు కుంటారు. ఉషోదయానికి ముందు దిగితే తన కుడిచేయి నిలబెట్టి ఉంచుతారు. తన అరచేతిపై తల ఉంచుతారు. నిద్ర రాకుండా ఉండటానికి. అంటే పూర్తిగా పడుకోరు. (ముస్లిమ్)

(٣٩٢٣ - [٣٢] (لم تتم دراسته) (١١٤٧/٢))

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: بَعَثَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ رَوَاحَةَ فِي سَرِيَّةٍ فَوَافَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَعَدَا أَصْحَابُهُ وَقَالَ: اتَّخَلَّفَ وَأَصَلَّى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَلْحَقَهُمْ فَلَمَّا صَلَّى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى فَقَالَ:

38) వివరణ-3921: ఒకవేళ సుదూర ప్రయాణం నుండి ఇంటికి తిరిగి వస్తే పగటిపూట రావాలి. ఒకవేళ దగ్గరి ప్రయాణం అయితే రాత్రి ప్రారంభ సమయంలో రావటం మంచిది.

మరి కొందరు ప్రయాణంతోవస్తే రాత్రి ప్రారంభంలో తన భార్యతో సంభోగం చేస్తే అలసట దూరమై సుఖంగా నిద్రవస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

مَا مَنَعَكَ أَنْ تَغْوَمَعَ أَصْحَابُكَ؟" فَقَالَ: أَرَأَيْتَ أَنْ أَصَلَّى مَعَكَ ثُمَّ أَلْحَقَهُمْ. فَقَالَ: "أَلَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَدْرَكَتْ فَضْلَ غَدْوَتِهِمْ". رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ.

3923. (32) [2/1147-అపరిశోధితం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) జిహాద్లో 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవాహ (ర) ను చిన్న సైన్యం ఇచ్చి పంపుదా మని అనుకున్నారు. అనుకోకుండా ప్రయాణం చేసి రోజు శుక్రవారం వచ్చింది. అతని మిత్రులందరూ శుక్రవారం ఉదయం వెళ్ళిపోయారు. 'అబ్దుల్లాహ్ బిన్ రవాహ తన మనసులో నేను వెనుక ఉండిపోయి శుక్రవారం నమాజు ప్రవక్త (స) వెంట చదివి ఆ తరువాత సైన్యం వాళ్ళతో కలుస్తాను అనుకున్నారు. ప్రవక్త (స) శుక్రవారం నమాజు తర్వాత అతన్ని చూసి, 'నీవు నీ స్నేహితుల వెంట ఉదయం ఎందుకు వెళ్ళలేదు?' అని ప్రశ్నించారు. దానికి అతను, 'జుమ'ల నమాజును మీ వెనుక చదివి, వాళ్ళతో కలుద్దామని అనుకున్నాను,' అని విన్న విందుకున్నాడు. దానికి ప్రవక్త (స) భూమిపై ఉన్న ధనసంపదలన్నీ అల్లాహ్ (త) మార్గంలో ఖర్చుచేసినా, ఉదయం జిహాద్లో వెళితే లభించినంత పుణ్యం లభించదు అని హితబోధ చేసారు. (తిర్మిజి)

(٣٩٢٤ - [٣٣] (لم تتم دراسته) (١١٤٨/٢))

وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رُفْقَةً فِيهَا جُلْدٌ نَمْرٍ". رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ.

3924. (33) [2/1148-అపరిశోధితం]

అబూ హురైరహ్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం, "చిరుతపులి చర్యం ఉన్న బిడారం వెంట కారుణ్య దూతలు ఉండరు." ³⁹ (అబూ దావూద్)

(٣٩٢٥ - [٣٤] (لم تتم دراسته) (١١٤٨/٢))

وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: "سَيْدُ الْقَوْمِ فِي السَّوَرِ خَادِمُهُمْ فَمَنْ سَبَقَهُمْ بِخِدْمَةٍ لَمْ يَسْبِقُوهُ بِعَمَلٍ إِلَّا الشَّهَادَةَ". رَوَاهُ الْبَيْهَقِيُّ فِي "شُعَبِ الْإِيمَانِ".

39) వివరణ-3924: చిరుతపులి ఒక క్రూర జంతువు. దాని చర్యంపై స్వారీ చేయడం, దాన్ని పరచి కూర్చో వడం అహం కారుల పని. ఇది నిషిద్ధం కూడా. అందు వల్ల సింహం, చిరుత పులుల చర్యాన్ని ఇంట్లోనూ ఉంచ కూడదు. ప్రయాణంలో కూడా ఉపయోగించ కూడదు.

3925. (34) [2/1148-అపరిశోధితం]

సహాల్ బిన్ స'అద్(ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ప్రవచనం: "ప్రజల నాయకుడు ప్రయాణంలో ప్రజల సేవకుడు. అంటే ప్రయాణంలో నాయకుడు తన అనుచరుల సేవచేయాలి. ప్రయాణంలో ఇతరుల సేవ చేయడంలో ఇతరులను అధిగ మిస్తే అతన్ని అమరవీరుడు తప్ప ఎవ్వరూ అధిగమించ లేరు."⁴⁰ (బైహఖీ)

=====

۳- بَابُ الْكِتَابِ إِلَى الْكُفَّارِ دَوْعَانِهِمْ إِلَى الْإِسْلَامِ

3. ముస్లిమేతరులకు ఉత్తరాలు వ్రాయటం వారిని ఇస్లామ్ వైపుకు ఆహ్వానించడం

ముస్లిమేతరులకు అన్నిటికంటే ముందు ఇస్లామ్ సందేశాన్ని అందజేయాలి. ఒకవేళ వారు ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి సిద్ధంగా లేకపోతే ఒప్పందానికి ప్రయత్నించాలి. దాన్ని కూడా తిరస్కరించి, యుద్ధానికి కాలుదువ్వితే, ఎదుర్కొనే విధంగా వారితో పోరాడాలి. ఇస్లామీయ సందేశం అందజేస్తూ, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల ద్వారా ప్రయత్నించాలి.

مَدَدَاتُ الْوَلِّ الْأُولَى

(۱۱۴۹/۲) [۱] - ۳۹۲۶ (متفق عليه)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَتَبَ إِلَى قَيْصَرَ يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ. وَبَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَيْهِ نَحْيَةَ الْكُلَيْبِيِّ. وَأَمَرَهُ أَنْ يَنْفَعَهُ إِلَى عَظِيمٍ بَصُرَى لِيَنْفَعَهُ إِلَى قَيْصَرَ فَإِذَا فِيهِ: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ. مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ. سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى." أَمَا بَعْدُ. فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَاعِيَةِ الْإِسْلَامِ، أَسْلِمْتَ تَسْلَمَ، وَأَسْلَمْتَ يُرِيكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، وَإِنْ تَوَلَّيْتَ فَعَلَيْكَ إِيَّاهُ الْأَرْبَعِينَ. وَ(يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ. فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا: "الشَّهَادَةُ بِلَا مَا مُسْلِمُونَ" (۳: ۶۴) مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ قَالَ: "مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ." وَقَالَ: "إِنَّمِ الْأَرْبَعِينَ." وَقَالَ: "بِدَاعِيَةِ الْإِسْلَامِ." مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

3926. (1) [2/1149-విశేషవితం]

ఇబ్నీ 'అబ్బాస్ (ర) కథనం: ప్రవక్త (స) ఖైసర్ రాజుకు ఉత్తరం వ్రాసారు. అందులో ఇస్లామ్ స్వీకరించమని సందేశం అందజేసారు. ఆ ఉత్తరాన్ని దహియ్య కల్బీకి ఇచ్చి పంపారు. దాన్ని బ'స్తా అధికారికి ఇవ్వమని, బ'స్తా అధికారి ఖైసర్ రాజుకు ఇవ్వమని ఆదేశించారు. ఆ ఉత్తరంలో ఇలా ఉంది : "నేను అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభిస్తున్నాను. ఆయన 'అనంత కరుణామయుడు, అపార కరుణాప్రదాత.' ఈ ఉత్తరం అల్లాహ్ (త) దాసుడు, ఆయన (త) ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) తరపు నుండి రూమ్ రాజుకు. "సన్మార్గాన్ని అవలం బించిన వ్యక్తిపై కారుణ్యాలు కురియుగాక! ఆ తరువాత నేను నీకు ఇస్లామ్ సందేశాన్ని అందజేస్తున్నాను. ఒకవేళ నీవు ఇస్లామ్ స్వీకరిస్తే ఉభయ లోకాల్లోనూ శాంతి లభిస్తుంది. అల్లాహ్ (త) నీకు రెట్టించు పుణ్యం ప్రసాదిస్తాడు. ఒక వేళ నా సందేశాన్ని తిరస్కరిస్తే, నీ ప్రజల పాపం కూడా నీపైనే పడుతుంది. ఇంకా: "ఇలా అను: 'ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మాకూ మరియు మీకూ మధ్య ఉమ్మడిగా ఉన్న ధర్మ విషయం (ఉత్తరువు) వైపునకు రండి, అది ఏమి టంటే: 'మనం అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించరాదు, ఆయనకు భాగ స్వాములను ఎవ్వరినీ నిలబెట్టరాదు మరియు అల్లాహ్ తప్ప, మనవారిలో నుండి ఎవ్వరినీ ప్రభువులుగా చేసుకో రాదు."వారు (సమ్మతించక) తిరిగి పోతే: "మేము నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కు విధేయులము (ముస్లిం లము), దీనికి మీరు సాక్షులుగా ఉండండి.' అని పలుకు అని చెప్పండి."⁴¹ (బు'ఖారీ, ముస్లిమ్)

ముస్లిమ్ ఉల్లేఖనంలో: "అల్లాహ్ ప్రవక్త ము'హమ్మద్ తరపున," అని ఉంది.

41) వివరణ-3926: ఖైసర్ అనేది రూమ్ పాలకుల బిరుదు. అదేవిధంగా కిస్తా ఫారిస్ రాజుల బిరుదు. నజ్జాషి హబీషీ రాజుల బిరుదు. ప్రవక్త (స) ఉత్తరం పంపిన ఖైసర్ రాజు పేరు హిర్ఖల్. హిజ్రీ 6వ సంవత్సరంలో ప్రవక్త (స) ఈ ఉత్తరాన్ని పంపారు. బస్తా అనేది సిరియా దేశంలోని ఒక పట్టణం పేరు. ఈ 'హదీసు' ద్వారా ఉత్తరం ప్రారంభంలో బిస్మిల్లాహ్ వ్రాయ వచ్చును. సులైమాన్ (అ) కూడా బిల్ఖీస్ ఉత్తరం ప్రారంభంలో వ్రాసారు.

40) వివరణ-3925: ఈ హదీసు ద్వారా ప్రయాణంలో తన అనుచరులకు సాధ్యమైనంత అధికంగా సేవచేయడంలో ముందు ఉండాలి. అంటే అతన్ని కేవలం అమరవీరుడే అధిగమిస్తాడు.